

Start van een architectenbureau

- [De start](#)
- [Positionering](#)
- [Regelgeving](#)
- [Administratie en verzekeringen](#)
- [Planning en prognose](#)
- [Huisvesting](#)
- [Contracten en arbeidsvoorwaarden](#)
- [Meer informatie](#)

De start van een eigen bureau betekent een sprong in het diepe. Een architect is in eerste instantie opgeleid als technicus en vormgever. De architect als ondernemer moet ook over doorzettingsvermogen, commerciële, organisatorische en administratieve capaciteiten beschikken.

Veel beginnende, in dienstverband werkzame architecten, zien een eigen bureau als ideaal. Anderen beginnen door ontslag noodgedwongen voor zichzelf. Jaarlijks wagen velen een poging maar nogal wat bureaus verdwijnen ook weer binnen korte tijd. Een goede voorbereiding is essentieel voor een succesvolle carrière als architect met een eigen bedrijf.

Een onderneming beginnen vergt inzicht in de markt, in de financiële mogelijkheden en in de haalbaarheid van plannen en doelstellingen. Dat inzicht krijg je door systematisch een aantal feiten op een rij te zetten in een ondernemingsplan. Het ondernemingsplan is ook van belang om anderen, zoals financiers, goede informatie te kunnen geven over de bedrijfsactiviteiten.

De start

De plotselinge start begint vaak met een opdracht van bekenden of met het winnen van een prijsvraag. Alle aandacht gaat naar het zo goed mogelijk vervullen van de opdracht. Het is belangrijk ook aan de continuïteit van het nieuwe bedrijf te werken.

De geleidelijke weg loopt meestal via een dienstverband, dat wordt omgezet in een eigen praktijk. Voordelen van deze aanpak zijn de praktijkervaring en de opgedane contacten. Nadelen zijn er ook. In plaats van het uitvoeren van instructies, moet men zelf opties overwegen en keuzes maken. En in plaats van het regelmatig ontvangen van een salaris, moet er geld worden uitgeven voordat er iets wordt verdiend.

Persoonlijke situatie en capaciteiten

De eerste vraag die je jezelf moet stellen is: 'beschik ik over de nodige capaciteiten en ben ik in staat de nodige offers te brengen?' Denk hierbij o.a. aan:

- waarom wil ik eigenlijk voor mezelf beginnen?
- staat mijn partner of mijn gezin achter mijn plannen?
- ben ik bereid privé-uitgaven te beperken om de financiële positie van het bedrijf te versterken?
- beschik ik over voldoende kennis en relevante praktijkervaring?
- zal ik als eenmansbureau starten, of samen met een (ervaren) collega?

Samenwerkingsvormen

Samenwerking met gevestigde collega's kan zekerheid bieden, zowel voor de architect-ondernemer als voor de opdrachtgever. De samenwerking kan variëren van intensief tot vrijblijvend, van structureel tot voor de duur van één project.

Een parttime start is ook een manier om bestaanszekerheid te vergroten: naast een dienstverband voorzichtig beginnen met opdrachten vanuit het eigen bureau. Maak duidelijke afspraken met de werkgever, met name om vermenging van werkzaamheden en conflicten over auteursrechten te voorkomen.

Ten slotte bestaat de mogelijkheid om op basis van een freelance overeenkomst opdrachten te verrichten, bijvoorbeeld voor collega-architecten. Kenmerkend voor deze arbeidsrelatie is dat je als freelancer zelfstandig werk verricht en dus niet in een gezagsverhouding staat tot de opdrachtgever.

Advies inwinnen

Je kunt adviseurs inschakelen voor specifieke vragen op financieel en juridisch vlak, maar dat is geen garantie voor succes. Persoonlijke capaciteiten en ondernemingsgeest zijn doorslaggevend.

Diverse organisaties bieden informatie, advies, lezingen, netwerkbijeenkomsten en cursussen. Denk bijvoorbeeld aan beroepsorganisaties als de BNA, BNSP en NVTL. Ook de Kamer van Koophandel (KvK) en de Belastingdienst hebben uitgebreide informatie voor startende ondernemers. Ook contacten met collega-architecten kunnen heel nuttig zijn.

Positionering

Missie, Visie, Strategie

Als je je eigen bureau start is het belangrijk om helder te krijgen wat jij wilt en hoe je je positioneert naar de buitenwereld. Uitgangspunt daarbij zijn je missie, je visie en je strategie.

Bepaal je missie: Wat is je bestaansrecht als architect? Wat is je identiteit? Wat doe je? Wie zijn je klanten? Dit zijn tijdloze statements, maar wel toe te passen op dit moment.

Je visie gaat over de ambitie die je op lange termijn hebt. Waar wil je naar toe? Welke competenties moet je ontwikkelen? Wat is je gewenste droomsituatie?

Hoe ga je je doelstellingen bereiken? Welke maatregelen zijn nodig? Hoe ga je dat communiceren? Je kijkt naar buiten en vooruit, dat is je strategie.

Regelgeving

Vestigingseisen

Een architect heeft geen vestigingsvergunning, hinderwetvergunning of wat voor vergunning dan ook nodig. Inschrijving in het register van de Kamer van Koophandel is wel verplicht.

Architectenregister

Het is verboden de titel architect te voeren zonder ingeschreven te staan in het Architectenregister, beheerd door Stichting Bureau Architectenregister in Den Haag. Het gebruik van woordsamenstellingen waarin de titel of een afkorting daarvan voorkomt, is eveneens voorbehouden aan personen die in het register staan. Alleen zij die staan geregistreerd als architect kunnen hun bureau architectenbureau noemen. Inschrijving in het register is mogelijk als aan bepaalde opleidingseisen is voldaan.

De Belastingdienst

Alle architecten krijgen te maken met inkomstenbelasting en btw. Architecten die hun werkzaamheden vanuit een bv verrichten hebben ook met vennootschapsbelasting te maken. Voor (beginnende) ondernemers bestaat een aantal speciale aftrekposten voor de inkomstenbelasting, zoals de zelfstandigenaftrek, de startersaftrek, de meewerkaftrek, de investeringsaftrek en de fiscale oudedagsreserve.

Een architectenbureau met personeel in dienst, is verplicht loonheffing en premies werknemersverzekeringen (zoals WW) in te houden en af te dragen. De loonheffing bestaat uit loonbelasting en premies volksverzekeringen (zoals AOW).

Administratie en verzekeringen

Administratie

Volgens de wet moet een ondernemer op elk moment in staat zijn een overzicht te geven van de financiële situatie van zijn bedrijf. Ook voor de bedrijfsvoering is een goede administratie noodzakelijk. Als startende ondernemer moet je daarom de administratie vanaf het eerste moment goed bijhouden.

De financiële administratie (boekhouding)

De financiële administratie is relatief eenvoudig en beperkt van omvang. Primair doel is het op geregelde tijden verkrijgen van inzicht in inkomsten en uitgaven van het bureau.

De projectadministratie

De projectadministratie geeft een verantwoording van de kosten en opbrengsten per project per (deel)fase. Aangezien projecten de bron van winst en verlies vormen is een continue beheersing en bewaking van de kosten en opbrengsten essentieel. Aan de basis van de projectadministratie ligt een zorgvuldige registratie van uren en kosten, alsmede een inzichtelijke berekeningsmethodiek van de kostprijs.

De salarisadministratie

Dit is alleen van toepassing voor bureaus met personeel, niet voor zzp'ers. Primair doel van de salarisadministratie is berekening van bruto- en netto-salarissen en berekening van diverse afdrachten voor o.a. loonbelasting, sociale verzekeringspremies en de premies voor pensioenfondsen.

Verzekeringen

Ondernemen is risico lopen. Een inventarisatie van risico's is van belang. In dit verband speelt het onderscheid tussen noodzakelijke (of sterk aan te bevelen) en zinvolle verzekeringen. Een aansprakelijkheidsverzekering is meestal verplicht voor architecten. Andere noodzakelijke verzekeringen sluit je af voor: opstal, inventaris, auto- en ziektekosten. Zinvol zijn verzekeringen voor: bedrijfsschade, arbeidsongeschiktheid, rechtsbijstand en overlijden. Architectenbureaus met personeel kunnen ook verzekeringen afsluiten die uitkeren bij ziekte van de werknemer.

Planning en Prognose

Wie, Wat, Waar, Hoe

De projecten waar architecten aan werken zijn vaak onderhevig aan dynamische processen rondom het project zelf. Denk aan marktomstandigheden, inspraakrondes, juridische procedures en veel overleg.

Een goede planning is daarom onontbeerlijk, en tegelijkertijd lastig te maken. De planning van je workflow (hoeveel mensen zijn er nodig om het werk te realiseren) en je liquiditeit (wanneer ontvang je de inkomsten) dien je regelmatig te updaten en inzichtelijk te maken om grip te houden op je bedrijf en projecten.

Huisvesting

Je bureau, kantoor, atelier, of werkplaats?

Veel architectenbureaus, zo gaat het verhaal, zijn begonnen aan de keukentafel. In beginsel is er ook vaak niet zo veel ruimte nodig, een bureau en een plek om wat tekeningen open te vouwen volstaat. Op een gegeven moment kan er behoefte ontstaan aan een maquette werkplaats, archiefruimte, vergaderruimte of meerdere werkplekken.

Veel architecten zoeken werkruimte in een verzamelgebouw waar ze faciliteiten kunnen delen. De omvang van de architectenbureaus kan fluctueren, en daarmee ook de behoefte aan huisvesting. Zoek dus een werkplek waar je niet aan lange contracten gebonden bent zodat je snel kan krimpen of uitbreiden.

Zowel een etage aan de gracht als een plekje in een loods aan de rand van de stad kunnen beiden zeer goed voldoen. Met je werkplek straal je ook uit wie of wat je bent als architectenbureau. Het kan onderdeel uitmaken van de PR van je bureau, maar ook waar jij voor staat.

Contracten en arbeidsvoorwaarden

Standaardcontracten met opdrachtgevers

De meeste architecten werken met de standaardcontracten die zijn ontwikkeld door de BNA: De Nieuwe Regeling (DNR-2011) voor grotere opdrachten en de Consumentenregeling (CR-2013) voor

kleinere opdrachten. De site van de BNA biedt bijvoorbeeld ook algemene voorwaarden en een standaard taakomschrijving.

Arbeidsvoorwaarden medewerkers in dienstverband

Voor personeel in dienst van architectenbureaus geldt een collectieve arbeidsovereenkomst (CAO), waarin aanstelling, functie-indeling, salaris, vakantierechten en overige arbeidsvoorwaarden zijn geregeld. Iedere werkgever in deze branche is verplicht deze CAO toe te passen. De BNA heeft modelovereenkomsten opgesteld.

Pensioenfondsen

De architectenbranche kent een *Pensioenfonds Architectenbureaus* en een *Fonds Architectenbureaus*. Werkgevers zijn verplicht voor elke werknemer de premies voor pensioen en de bijdrage aan het Fonds voor de Architectenbureaus af te dragen. Dit laatste fonds heeft als doel het geheel of gedeeltelijk financieren en subsidiëren van activiteiten gericht op het in sociaal-economisch opzicht optimaal functioneren van architectenbureaus.

Meer informatie

- Kijk op BeroepKunstenaar.nl voor meer informatie over recht & contracten, over rechtsvormen en aansprakelijkheid, inkomen & belasting over sociale zekerheid, ondernemingsplan en marketing en Ik wil... vacatures vinden en ... me goed verzekeren .
- [BNA](#): Bond van Nederlandse Architecten
- [BNSP](#): Beroepsvereniging van Nederlandse Stedenbouwkundigen en Planologen
- [NVTL](#): Nederlandse Vereniging voor Tuin- en Landschapsarchitectuur
- [Stichting Fonds Architectenbureaus](#)
- [Pensioenfonds architectenbureaus](#)
- [Kamer van Koophandel](#)
- [Belastingdienst: zakelijk, onderneming starten of stoppen](#)